

Linköping
19 juni 2019

Angående Pryssgården 1:1 m fl fastigheter.

Arkeologerna, Statens historiska museer har under 2017–2018 utfört förundersökning inom delar av fastigheten Pryssgården 1:1. Förundersökningen genomfördes på uppdrag av Norrköpings kommun efter beslut av Länsstyrelsen (431-6087-16). Resultatet har redovisats bl a vid möte i Norrköping den 17 april samt i rapport (Sjölin 2019).

Enligt mejl daterat den 15 maj 2019 önskar exploateringsenheten Norrköpings kommun ett sakkunnigt utlåtande som underlag för kommunens interna diskussioner om att exploatera förundersökningsområdet. Nedan besvaras de punkter som fanns uppställda i mejlet.

1. Området kan lämpligast delas upp: Södra, mellersta och norra området (figur 1). Områdesindelningen har utgått från de arkeologiska resultaten för att i möjligaste mån inte skära rakt igenom sammanhållna arkeologiska kontexter. Den har också gjorts för att få tre ungefärligen lika stora områden, som kan undersökas vidare som varsin etapp. Det södra området omfattar cirka 8 hektar, det mellersta området omfattar cirka 7,5 hektar och det norra området omfattar cirka 6 hektar, varav 1 hektar utgörs av Prästgårdsområdet, se vidare Punkt 3 nedan.
2. För bästa utfall bedöms varje etapp/delområde ta en säsong (1 april - 31 oktober) att undersöka. Hela området bedöms således ta tre säsonger att undersöka.
3. Det finns ett område med större komplexitet som bedöms bli mer kostsamt per kvadratmeter än övriga områden. Det gäller den del som i rapporten benämns Delområde 110 och som in på 1990-talet utgjort Eneby prästgård. Detta område är knappt 1 hektar stort. Orsaken till högre kostnad för denna del är de uppemot metertjocka kulturlager och komplexa lagerföljder samt lämningar efter medeltida husgrunder som finns bevarade här.
4. Ansökan om slutundersökning. Arkeologerna har sammanställt ett förslag på hur ansökan om slutundersökning kan utformas (Bilaga 1).

5. Uppskattade kostnader. Kostnaderna för alla områden, utom för delområde 110, se ovan, kan jämföras med kostnaderna för andra undersökningar i området exempelvis Fiskeby som Arkeologerna undersökte år 2017. Fiskeby uppgick till cirka 3 hektar och det vinnande anbudet låg på knappt 5 miljoner, vilket då gav en kostnad på cirka 1,6 miljoner per hektar. **Observera att Pryssgården dock är betydligt mer komplext** med lämningar från flera tidsperioder inom samma område. En av dessa perioder som saknades i Fiskeby, är stenålder som fordrar en speciell, tidskrävande metod. Man kan därför räkna med en kostnad på minst det dubbla, **det vill säga minst 3,2 miljoner per hektar** utom för Prästgårdsområdet. Prästgårdsområdet kan, utifrån andra anbud på liknande uppdrag, uppskattas till **minst 8 miljoner totalt**. Arkeologerna vill dock trycka på att **kostnaderna i hög grad kommer att bero på den ambitionsnivå och de krav som Länsstyrelsen ställer inför slutundersökningen**.

6. Övriga input, som kan vara bra om kommunen funderar på inför slutundersökning och som gärna får stå med ansökan eftersom de på olika sätt påverkar kostnaderna:

- Kommer exploatering att ske parallellt med arkeologi? Har i så fall byggföretaget arbetsmiljöansvar på platsen?
- Stora mängder jord (all matjord) kommer att tas bort för att frilägga lämningarna. Var ska alla jordmassor läggas? Ska de köras från området/användas på annan plats? Ska området återfyllas?
- En så stor arkeologisk undersökning kräver flera manskapsbodnar och containrar. Var finns lämplig plats för etablering? (hårdgjord yta, tillgång till el, vatten, avlopp, parkering).
- Kommer villatomterna att vara tillgängliga för att undersökas i sin helhet?
- Om jordmassor ska hanteras inom området vore det en fördel att börja med det södra området och lägga ner massorna längre söderut. Är det möjligt att starta med det södra, därefter det mellersta och slutligen det norra?
- Har kommunen särskilda önskemål angående publikt arbete, visningar, skola, gestaltning av området, skyltar, publikation etc?

Arkeologerna SHM

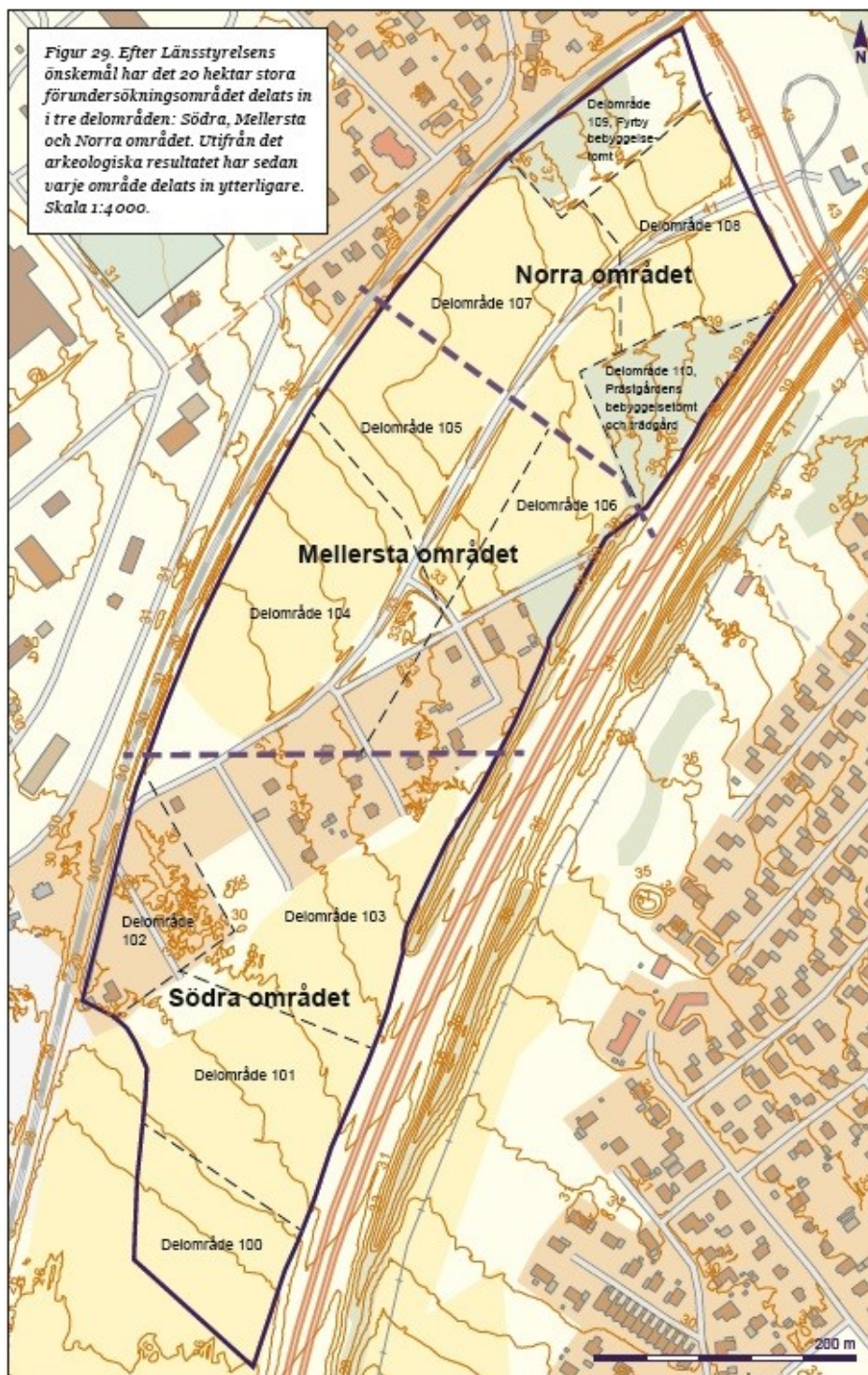
Marita Sjölin

Referenser: Sjölin, M. 2019. Red. Pryssgården II - mellan Östra stambanan och E4. Rapport 2019:24. Arkeologisk förundersökning. Östergötland län, Östergötland, Norrköpings kommun, Östra Eneby socken, Pryssgården 1:1, 1:13, Östra Eneby

178:1 (L2009:5959), Norrköping 339 (L2008:2266) och Norrköping 450 (L2008:8327).

Figur 1. Karta över aktuellt slutundersökningsområde (lila) med uppdelning i det södra, det mellersta och det norra området. Inom det norra området ligger prästgårdstomten (delområde 110). Efter Sjölin 2019.